

“5275 Sayılı Kanununun 38 ila 44. maddelerinde hükümlü ve tutuklular hakkında uygulanacak disiplin suçları ile, bu suçların karşılığı olan yaptırımlar düzenlenmiş, aynı kanununun 49. maddesinde ise disiplin soruşturması sürecinde idarece alınabilecek tedbirlere yer verilmiştir.

Somut olayda ceza infaz kurumu idaresi tarafından tutulan 22/05/2024 tarihli tutanakta hükümlünün telefon görüşme listesine kayıtlı kişinin numarası üzerinden başka bir kişiyle görüşme yaptığının tespit edilmesi üzerine disiplin soruşturmasına başlanmış ve hükümlüye 5275 Sayılı Kanununun 42/2-f maddesi uyarınca kurum idaresine bildirilen telefon numarası aracılığıyla ya da teknik müdahale ile başka bir hatta yönlendirme yapmak suretiyle görüşme hakkı olmayan kişilerle görüşmek fiilinden ötürü 1 ay süreyle haberleşme veya iletişim araçlarından yoksun bırakma cezası verilmiştir.

Hükümlü bu disiplin cezası kararına karşı şikayet yoluna başvurmamış, disiplin cezası yasal sürenin sonunda 24/06/2024 tarihinde kesinleşmiş, kesinleşme şerhinde infaza başlama tarihinin 24/06/2024, infaz bitiş tarihinin 24/07/2024 olduğu belirtilmiştir. Disiplin cezasının infazı halen devam etmektedir.

Şikayet yoluna başvuran hükümlü disiplin soruşturma sürecinde telefon hakkının idarece kısıtlandığını, cezanın kesinleşmesinden sonra yeniden 1 ay süreyle bu haktan yoksun bırakıldığını, bu cezayı zaten infaz etmiş olduğunu belirterek soruşturma süresince uygulanan tedbir kararının kesinleşen disiplin cezası süresinden mahsup edilmesini ve telefon hakkının yeniden verilmesini talep etmiştir.

Ceza infaz kurumundan gelen yazı cevabında, hükümlü hakkında açılan disiplin soruşturması süresince 49/2. maddesi uyarınca telefon hakkının pasife alındığı bildirilmiştir.

Buna göre disiplin soruşturmasına başlandığı 22/05/2024 tarihinden disiplin cezasının kesinleştiği 24/06/2024 tarihine kadar hükümlünün telefon ve haberleşme haklarından yararlanmadığı, hükümlünün disiplin cezasının kesinleştiği 24/06/2024 tarihinden sonra da 1 ay süreyle bu haktan yararlanamayacağı anlaşılmaktadır.

Hükümlü hakkında açılan disiplin soruşturması süresince tedbiren haberleşme yasağı uygulanmasına dayanak olan 5275 sayılı Kanununun 49/2. maddesinde, tedbiren uygulanan yasaklama kararlarının, kesinleşen disiplin cezasından mahsup edileceğine dair bir düzenleme yer almamaktadır.

Ceza infaz kurumunca, disiplin cezasının infaz bitiş tarihi hesaplanırken, disiplin soruşturmasında tedbiren uygulanan haberleşme yasağı süresinin mahsup edilmediği görülmektedir. Uygulama da bu şekilde yerleşmiştir.

Anayasanın 2. ve 13. maddeleri bakımından:

Hücreye koyma, ziyaretçi kabulünden yasaklama, haberleşme araçlarından yoksun bırakma gibi disiplin cezaları, hükümlülerin ceza infaz kurumunda sahip oldukları temel hak ve hürriyetlere yönelik sınırlama getirdiğinden, Anayasanın 13. maddesinde öngörülen kurallara tabi olduğu açıktır. Anayasanın 13. maddesine göre temel hak ve hürriyetler ancak kanunla sınırlanabilir. Anayasa Mahkemesi 2020/77 Esas 2021/93 sayılı Kararında; " (...) hakkını sınırlamaya yönelik bir kanuni düzenlemenin şeklen var olması yeterli olmayıp yasal

kuralların keyfiliğe izin vermeyecek şekilde belirli, ulaşılabilir ve öngörülebilir düzenlemeler niteliğinde olması gerekir. " Esasen temel hak ve özgürlükleri sınırlayan kanunun bu niteliklere sahip olması Anayasa'nın 2. maddesinde güvenceye alınan hukuk devleti ilkesinin de bir gereğidir. Hukuk devletinde kanuni düzenlemelerin hem kişiler hem de idare yönünden herhangi bir duraksamaya ve kuşkuya yer vermeyecek şekilde açık, net, anlaşılır, uygulanabilir ve nesnel olması, ayrıca kamu otoritelerinin keyfi uygulamalarına karşı koruyucu önlem içermesi gerekir. Kanunda bulunması gereken bu nitelikler hukuki güvenliğin sağlanması bakımından da zorunludur. Zira bu ilke hukuk normlarının öngörülebilir olmasını, bireylerin tüm eylem ve işlemlerinde devlete güven duyabilmesini, devletin de yasal düzenlemelerinde bu güven duygusunu zedeleyici yöntemlerden kaçınmasını gerekli kılar (AYM, E.2015/41, K.2017/98, 4/5/2017, §§ 153, 154). Dolayısıyla Anayasa'nın 13. maddesinde sınırlama ölçütü olarak belirtilen kanunilik, Anayasa'nın 2. maddesinde güvenceye alınan hukuk devleti ilkesi ışığında yorumlanmalıdır." şeklindeki tespiti ile, temel hak ve hürriyetleri sınırlamaya yönelik Kanunun niteliklerini belirlemiştir.

Anayasa Mahkemesi hukuk devleti ilkesinin unsurlarından biri olan belirlilik ilkesini ise; "Bu ilkeye göre yasal düzenlemelerin hem kişiler hem de idare yönünden herhangi bir duraksamaya ve kuşkuya yer vermeyecek şekilde açık, net, anlaşılır, uygulanabilir ve nesnel olması, ayrıca kamu otoritelerinin keyfi uygulamalarına karşı koruyucu önlem içermesi gerekir. Belirlilik ilkesi, hukuksal güvenlikle bağlantılı olup kişinin kanundan belirli bir kesinlik içinde hangi somut eylem ve olguya hangi hukuksal yaptırımın veya sonucun bağlandığını, bunların idareye hangi müdahale yetkisini verdiğini bilmesini zorunlu kılmaktadır. Kişi ancak bu durumda kendisine düşen yükümlülükleri öngörebilir ve davranışlarını ayarlayabilir. Hukuki güvenlik ilkesi bireylerin tüm eylem ve işlemlerinde devlete güven duyabilmesini, devletin de yasal düzenlemelerinde bu güven duygusunu zedeleyici yöntemlerden kaçınmasını gerekli kılar.(AYM, E. 2020/80, K. 2021/34, parag. 25) " şeklinde tanımlamaktadır.

5275 sayılı Kanununun 49/2. maddesinde hükümlüler hakkında açılan disiplin soruşturması sonuçlanıncaya kadar, idareye "kanundan öngörülme" diğer tedbirleri alma konusunda geniş bir takdir yetkisi tanınmıştır. Buna göre disiplin soruşturması açıldıktan sonra, hükümlünün tedbiren haberleşme araçlarından yoksun bırakılması veya başkaca bir işleme tabi tutulması durumunda hak ve özgürlüklere yönelik sınırlamanın şekli olarak kanuni dayanağı bulunmakla birlikte; bu kanuni düzenlemenin hukuk devleti ilkesinin temel unsurlarından olan "belirlilik" ilkesine uygun olduğu söylenemez. İdareye, disiplin soruşturması devam ederken, işlenen disiplin fiilinin niteliğine göre bir tedbir belirleme konusunda takdir hakkı bırakılması , ceza infaz kurumunda düzen, güvenlik ve disiplinin sağlanması bakımından gerekli olarak görülebilse dahi, normun sınırlarının belirlenmemiş olması halinde belirlilik ilkesi ve dolayısıyla Anayasanın 13. maddesinde düzenlenen "kanunla sınırlama" ilkesi ihlal edilmiş olur. Nitekim, iptali istenen yasa hükmünde; disiplin soruşturması açıldıktan sonra alınacak tedbirlerin mutlaka disiplin fiilinin niteliğine uygun olması, hangi süre ile uygulanacağı, uygulanacak tedbir kararının daha sonra verilecek disiplin cezasından mahsup edilip edilmeyeceği konularında bir belirlilik içermediği açıktır.

Her ne kadar Türk Ceza Kanununun 63. maddesinde mahsup kurumu düzenlenmiş olsa da, bu kuralın disiplin soruşturması ve disiplin cezaları bakımından doğrudan uygulanma imkanı bulunmamaktadır.

İş bu sebepler ve Yüksek Mahkemenizin re'sen göz önüne alacağı diğer sebeplere binaen; 5275 Sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanununun 42. maddesinin 2. fıkrasının 1. Cümlesinde yer alan " Kurumun düzeninin ve kişilerin güvenliklerinin ciddi

Esas Sayısı : 2024/145

Karar Sayısı : 2024/138

tehlike ile karşı karşıya kalması halinde, asayiş ve düzeni sağlamak için Kanunda açıkça belirtilmeyen diğer tedbirler de alınır." hükmünün iptaline karar verilmesi, Anayasanın 152. ve 6216 sayılı Kanununun 40. maddeleri uyarınca Yüksek Mahkemenizden arz ve talep olunur.”